

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Capvt V. De præcepto communionis instante mortis periculo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Parochi, & Curati dicta maioris Ecclesia per impositionem bireti, stola, & annuli: ac etiam dictus Dominus Vicarius acceptis à dicto de Gentili instrumentum, & professionem fidei in forma, &c.

64. Et in actu seu instrumento immittit, seu tradit possessionem, sic habetur: *Dictus de Gentili Canonicus, Parochus, & Curatus electus, & fuit per me impositus, atque immittitur in realem, actualem & corporalem possessionem dicti Canonici, Parochi, & Curati intus dictam maiorem Ecclesiam per apertionem & clausuram Custodia Sanctissimi Sacramenti, osculationem Altaris ejusdem, & fontis Baptismatis: per apertionem, & clausuram arca in qua reperiuntur libri Baptismatis, Sponsaliorum, &c. & per alia signa denotantia ipsam possessionem.*

Lege Barbosam de pot. Pari. 1. p. in fine, cap. 2. form. 9. & 12. qui non aliis, nisi his, vel similibus clausulis, & solemnitatibus, ut certè fieri solet, Parochos instituit, iisque possessionem Parochiae tradit, ita ut ambigere nullus rationabiliter jam possit omnibus, & singulis Montis Regalis Parochis iura Parochorum universa competere.

§. V I. Alioqui & vivens ab Ecclesia ingressu arceatur, & moriens Ecclesiastica careat sepultura.

85. **P**œna non consentientibus semel in anno, & non communicantibus in Paschate, est, ut arceantur ab Ecclesie ingressu, & ne sepeliantur in loco sacro: quia tamen est pœna, & quidem ferenda; non incurritur ipso facto, sed post sententiam. In iure igitur non est pœna excommunicationis nec lata nec ferenda. Solum audio in aliquibus diocesisbus adesse excommunicationem ferendam: quæ, si est timeatur.

66. Si quis Fidelis moriatur, nec constet an communicaverit, saltem in Paschate, estne sepeliendus in loco sacro? Respondeo, nisi constet non communicasse, iudicandus est observasse præceptum, atque adeo ritè sepeliendum. Adde neminem huic pœnæ inter se ferenda subiaci, nisi post latam sententiam. Cum igitur nunc vix in usu sit, ut contra aliquem similis sententia fulminetur; nunquam ex hoc capite erit Fidelis à sacra Sepultura depellendus.

CAPIT V.

De Præcepto Communionis instante mortis periculo.

§. I An hoc præceptum omnes in eo periculo obliget?

1. **N**on modo nonnulli, ut S Bonav. Sylvest. Armilla, apud Snatium. de Euch. disp. 69. sect. 3. initio, docent communionis præceptum, ut à Christo latum, obligare solum semel in vita: atque adeo, qui in vita semel communicavit non obligari, sub mortali, instante morte, iterum communicare. (Sà V. Euch. num. 1. facit non parum) Verum etiam alij sunt, qui putant nullam absolute esse obligationem sub mortali eo ingruentis periculi tempore communicandi. Sic Caët. Ledesma, Viët. Palud. allat. *ibid.* ab eodem Suarior. Sed tenendum est, adesse obligationem sub mortali: Ita Suarez *ibid.* Vasq. de Euch. disp. 214. c. 2. n. 3. & passim Recentiores. Ratio potissima ducitur ex Fidelium, & Ecclesie sensu, sic iudicantem.

2. Idque verum est siue mors instans sit ex infirmitate siue ex violentia, par enim est ratio. Immo & quoties imminet periculum mortis; ut in prælio, longa, & periculosa navigatione, & similibus, eandem ad se obligationem, docent communiter Doctores *ibid.* Iudex ergo nisi teneat opinionem contrariam cum Fag. 3. *Ecl. præc.* l. 2. c. 4. n. 4. (quam non esse tenendam consulo) obligatur Reo tempus ad Communionem concedi. Excepe, nisi fuga

necessitas minus imminet, dictumque urget notabile damnum, non obligat. Ita Cast. tom. 1. disp. ac charit. p. 9. Bonac. de charit. disp. 3. p. 4. alique.

Pelle inf. c. 15 qua ratione siue Paocho siue non Paocho incumbat onus Eucharistiam porrigendi, præter id quod ex dictis colligi potest, vide apud Pellizzarium tom. 1. Man. Reg. tr. 6. c. 9. sect. 2. q. 6. Cal. Malder. Reginal. alique apud Castrop. Bonac. Pelliz. citatos.

§. VI. An, qui, mane ex devotione communicavit, deinde in periculum mortis incidit, possit eadem die, pro Viatico communicare;

Non solum posse, sed debere, docent nonnulli cum Hurtad. de Euch. disp. 11. diff. 4. co. nixi fundamento, cuius modo meminimus §. 2. quia nimirum, quando hic mane communicavit, non urgebat præceptum. Communicet igitur adveniente periculo, quando præceptum urget, ut illi satisfaciatur. Nonnulli vero apud Delugo de Euch. disp. 16. sect. 3. n. 54. solum dicunt posse, non autem sub obligatione: siquidem prohibita est duplicata eodem die communicatio.

Communio, & vera sententia est, nec debere, nec posse. Sic Suar. de Euch. disp. 69. sect. 3. §. Rogabis, in fine. Fag. Gualtero, Præpos. Laym. Delugo eos citans dicta sect. 3. Ratio primi est, quia iam est præcepto satisfactum mane, ut constat ex dicto §. 2. Ratio secundi est, quia prohibetur bis eodem die communicare.

Post hæc scripta, & impressa legi præter Hurtadum iam citatum, sententiam Pellizzarij, Quintanaduenas, Dicastilli, Martini de S. Ioseph Leandr. Lud. à S. Ioan. Bap. Duenz. p. 10. tr. 11. ref. 40. aliorumque, quæ docent posse, ac debere. Verum omnibus accuratè perpensis distinguendum esse, ne locum errori demus, sic censeo. Vel mane quis communicavit bene valens, & deinde incidit in morbum periculosum: Ita ut creatur, non potestur vitam ad diem sequentem, & hunc iterum posse eodem die, imò debere communicare probabile est ex auctoritate tot. Doctorum; nec aliud ipso vellet, si eorum verba, & rationes perpendantur, existimo, vel mane quis dum laboraret periculoso morbo, pro quo, si illud periculum advertebatur, poterat ei dari Viaticum, ipse tamen communicavit ex devotione, & hunc non posse iterum eodem die communicare, si recrudescat tunc morbus, ob quem iudicetur eodem die moriturus, constanter affirmo, & de hoc casu ego sum loquutus in hoc n. 10. loquutus enim sum de eo ægroto, qui communicavit mane, & deinde apparuit periculum. Ratio utriusque partis distinctionis est, quia in priore casu ex probabili sententia non est satisfactum præcepto communicandi in periculo mortis; ille enim in periculo non erat quando communicavit. At in posteriore casu satisfactum est, quia iam erat in periculo, quamvis non putaretur esse, vel quamvis cum ea intentione non communicaverit, sicut si mane diei festi audeat Sacram, licet nescias illum esse diem festum, satisfactis præcepto, quia tunc rem præceptam iam implevisti, neque Missam aliam teneris audire post scientiam facti, ut alibi docuimus. Ecclesia enim præcipit auditionem Missæ simpliciter, non intentionem Satisfaciendi præcepto.

Ex dictis colligo: me facilius concedere iteratam in eodem die communionem illi, qui ex inf. d. volnere, quam illi, qui ex febris, V. G. in periculum viæ incidit: nam vulneratus, si communicavit ante acceptum vulnus, non communicavit tempore periculi, sed fabricatus cum habeat in se litem febris ex communiter contingentibus præsumere debeo, communicasse tempore quo astat periculum, quamvis nobis ignotum, & solum valde peritus Medicus posset testificari, verè novum morbum accessisse, qui periculum illud adduxerit, certè casus rarissimus erit.

§. VII. De sumente Viaticum, in mortali, deque mortaliter peccante post illud.

11. Si quis Sacrum Viaticum, existens in peccato mortali sacrilegè sumpsit, licet aliàs peccaverit, huic tamen præcepto iam satisfecit, prout constat ex dictis c. 4. §. 3. num. 54.

12. Quod si ritè, & pure Viatico refectus est, sed post ipsam refectorem incidit in mortale; aliqui cum Sot. in 4. d. 12. q. 4. art. 11. putant astringi iterum, in eodem mortis periculo communicare, ut non moriatur sine auxilio Eucharistiz. Verum consilium id quidem bonum est, non obligatio: Sic Hurtad. de Eucharist. disput. 10. diff. 3. Delugo de Eucharist. disp. 16. sect. 1. num. 46. quia iam, per priorem sumpcionem præcepto factum est satis. Ad confessionem autem talis peccati obligatur, etiam si contritus sibi videatur: quia debet observare præceptum subdandi clavibus omnia peccata mortalia.

§. VIII. An pueri communicandi sint pro Viatico.

13. Pro pueris, usum perfectum rationis habentibus, non est dubium adesse præceptum, & non adesse pro rationis expertibus, ut patet ex dictis supra cap. 1. §. 2. Solum ergo est difficultas de pueris intra latitudinem decimi, quatuordecimi anni existentibus: qui habent quidem aptitudinem ad confessionem, non verò, ex aliquorum sententia, ad reverenter suscipiendam Eucharistiam.

14. Dico, his posse, imò debere dari Viaticum, sicuti iisdem dari solet Extrema unctio: Ita Suar. de Euchar. disp. 70. sect. 1. & passim id enim suadet præceptum divinum, in tanta instantis necessitate: esto, non esse dandum contendat probabiliter, Vasquez de Euchar. disp. 214. c. 4. n. 41. Hurtad. de Euch. disp. 10. diff. 4. alique. Immo Delugo de Euch. disp. 13. sect. 4. n. 4. merito, propter eandem rationem, contendit, etiam puto de quo sit dubium, an doli capacitatem habeat possit (licet non debere) dari Viaticum, sicuti datur confessio, & Extrema unctio, licet hæc, propter periculum irritandi Sacramentum, sub conditione.

Dices, cur pueris benè discurrentibus, potest & debet, his verò sub dubio discurrentibus solum potest? Respondeo, quia illi subduntur legibus, atque adeo huic præcepto: hi verò, cum sit dubium, an discurrant, dubium etiam est, an subdantur legibus, & consequenter, ex doctrina Doctorum apud Castrop. de conscient. disp. 3. num. 2. in materia de legibus, ad observandam legem non obligantur, quia in tali dubio est possessio pro libertate.

§. IX. An amentis temporaneo, ac Phrenetico dandum sit Sacrum Viaticum.

Diximus c. 4 §. 1. perpetuò amentibus, non esse dandum Eucharistiam: nunc consequenter dicendum, nec esse dandum Sacrum Viaticum: semifatuis velò, ut etiam stolidis, & mutis, surdis, sicuti Eucharistiam in vita esse concedendam, dummodo absit periculum irreverentiz ibidem diximus, sit & in morte Viaticum esse dandum, nunc consequenter asserimus.

At verò illis, qui prius usu rationis potiti sunt esse porrigendam Eucharistiam in articulo mortis, si prius voluntatem habuerint eam recipiendi, docet cum communij opinionione S. Thom. 2. part. quest. 80. artic. 9. idque universaliter, siue paulò, siue multò ante mortis periculum (cum eodem sit ratio) usum rationis amiserint. Adde non solum posse porrigi, sed debere, quando non est periculum irreverentiz, sicuti iisdem dari etiam solet Extrema unctio. Colligitur ex Suar. de Eucharist. disputat. 66. sect. 1. Vide quæ dixi ibidem num. 4. circa finem.

CAPVT VI.

De ministro Communione.

DE Communione ministro qui est solus Sacerdos, & ex commissione ipsius, urgente aliqua causa, & semper quando instat mors alicuius, deficientis tamen Sacerdotis, Diaconus. Ita Suar. de Eucharist. disp. 7. sect. 1. Delugo de Euchar. disp. 18. sect. num. 27 aliqua tetigimus in precedentibus. Verum nunc in proprio loco nonnulla sunt, ad complementum tractationis, addenda.

§ I. Quo habitu, quo die, qua hora, quibus circumstantiis est ministranda Eucharistia.

DE statu gratiae an requiratur in ministrante tantum Sacramentum, diximus per occasionem, supra cap. 1. §. 7. num. 59. Nunc ergo cetera quaedam de exteriorum pertinentia, sic breviter percurramus.

1. Primum, non opus est, ut Sacerdos hoc Sacramentum ministrans, sit ieiunus: siquidem in nullo iure praeceditur. Ita Bonacina de Euchar. disp. 4. §. 5. p. n. 4.

2. Secundum, omni anni tempore ministrari potest. Dubitatur tamen an possit die Parasceves, hoc est Veneris Sancti, quando certum est non licere Sacerdoti celebrare, sed solum, ex praefatis die antecedenti communicare. Sic Delugo de Euchar. disp. 20. sect. 1. n. 14. Dico posse: ut extra periculum mortis non esse passim in usu. Sic Hurtad. de Sacrific. disp. 4. diff. 2. citans Suar. Vals. Layman. (in illo enim periculo posse, immo debere non est dubium.) Hic tamen non usus nequaquam inducit obligationem peccati eo die communicanti, sed decetia duntaxat, propter merorem passionis Domini nostri: & sicubi usus est communicandi, iam est decetia ratio, ipso usu sic interpretante, cessat.

3. Tertium, mane ministrari solet: sed Vesperti, vel intermedia nocte, possit ieiunus ministrari, etiam extra mortis necessitatem: Sic Sa. de Euchar. n. 19. Suar. de Euchar. disp. 69. sec. 4. quod tamen est facile concedendum propter populi admirationem, Sic Coninch. Bonac. de Sacram. disp. 2. qua. 7. puncto 1. n. 14.

4. Quartum, ex Bonacina ibid. quest. 5. p. 2. a num. 8. Parocho non licet Eucharistiam ad infirmum deferre, sine stola, & superpelliceo, & non precedente lumine, nec idem tenetur, si timeat praepropetam infirmi mortem, valde scilicet currere: quia videntur hae reverentiae debite repugnare: quamvis possit ex Bonac. ibid. extremam unctionem sine tanta solemnitate deferre: quia Sacramentum Oleum materia est Sacramenti, non vero Sacramentum, At ad baptizandum, vel absolvendum infirmum, qui secus creditur in mortali moriturus, non solum possit, sed etiam currere minister debet: Sic ibidem, quia id non cedit in ullius Sacramenti irreverentiam: & ex alia parte maxime proximi charitas urget.

§ II. An ministrari Eucharistia possit indigno.

In hac quaestione, qua quaeritur: An ei, qui cognoscitur esse in statu peccati mortalis portigi a Sacerdote, sine peccato, communicatio possit. Certum est Primum, Ministrum per se loquendo, quando saltem commode, & sine ullo inconvenienti valet, non posse

Par. II.

ei quem mortaliter indignum positivè certò congosci (nam in dubio quilibet praesumendus est bonus, & communicandus) saltem ob regulam generalem, qua obligamur vitare, & impedire proximorum peccata, quando commode possumus. Ita Suar. de Euchar. disp. 67. sect. 1. Ruffus certum est ibid. nec posse invitare, aut alicui indigno suadere, ut recipiat Sacramentum, saltem quando non adest necessitas. Sic idem disp. 8. sect. 2. §. sed quare Bonac. disp. 1. de Sacram. q. 5. p. 4. n. 6. Ratio est quia id esset movere directè ad peccandum.

8. Certum est secundò, Publico peccatori petenti sive publicè, sive secretò Sacramentum, non posse sine peccato ministrari. Ita Suar. ib. & passim. Recentiores Ratio est, quia obstat illud Matth. 7. Nolite Sanctum dare canibus: obstat reverentia Christo Domino debita, obstat cooperatio cum alieno peccato.

9. Iuvabit tamen hic exscribere quae affert pro praxi circa publicum peccatorem Caramuel lib. 3. Th. mor. num. 139. i. Vsurarii (inquit) publici, communes peccatores alii quando tanguntur à Deo & respiciunt, &c. unde me consule, magno consilio, & examine utaris antequam publice petenti Eucharistiam neges publicè; & quia in Aliari nec tempus examinandi suppetit, nec dantur quos consulere possit, ubicunque praxia resolutione antequam eo veneris Sancti & coram Deo non staueris negare Eucharistiam tali persona, si petet, concedito, nam negare est res gravissima, quae non debet fieri impetu extemporaneo. Ego quidem prima vice nemini mortali negarem, quem non scirem certò esse in omnium opinione non baptizatum, delirum, aut arbitrii impotem. Si certò scirem meretricem habitare in lupanari. Vsurarium in telonio, & ex Aliari ad has domos iterum peccatores, & populum scandalizatos reverti (sed quando similia monstra actionum data!) audacter Communione negarem.

10. Certum est tertio, Peccatori occulto publicè penitenti Eucharistiam sive à simplici Sacerdote, sive à Parocho, cum par sit ratio, denegandam non esse: Sic Suar. alique quos citat & sequitur Delugo de Sacram. disp. 8. sect. 10. quia omnes habent obligationem non laedendi famam proximi, & ex alio capite, sibi imputet peccator, quod indignè sumit, cum Minister totum, quod ex se facit, sit tale, ut possit esse bonum, & sine peccato. Sic idem Delugo ibid. sect. 1. n. 181.

11. Certum est quarto, Peccatori occulto, secretè petenti denegandum esse: Ita Doctores citati: quia tunc nulla sequitur peccatori infamia, & consequenter Sacerdos non habet excusationem unde concedere cogatur. Illud igitur hic maxime est pro praxi, considerandum, equitatem dicatur in hac materia publicus, quis occultus peccator. Placet modus id explicandi traditus à Suar. de Euchar. disp. 67. a sect. 5. vide etiam Fagund. praecip. Eccles. lib. 2. c. 10. quem ut faciliorem reddam, & breviorē, his sequentibus regulis distinguo.

Regula Prima.

12. Si peccatum petentis Sacramentum sciatur ab aliis, coram quibus petitur, dicitur publicum, sanè respectivè ad hoc: quare illi denegandum erit Sacramentum, semper praec oculis habendo ea, quae n. 3. insinuat. Ratio est, quia iam non sequitur in famia ex denegatione. Certò autem tunc, licet occultè, dicitur his constare petentis peccatum: quando vel ipse extra confessionem Sacramentalem illud fallus est (nam si intra illam, dicam mox n. 20.) vel ipsi altantes viderunt, vel à fide dignis audierunt, certoque sciunt petentem nondum fuisse illud Sacramentaliter confessum: id enim est certò constare illum esse graviter indignum.

Secunda Regula.

13. Si peccatum petentis Sacramentum sit evidens, evidenti iuris, vel evidenti facti, tunc licet aliquibus praesentibus sit ignotum, dicitur petens publicus peccator

H 2

atque